

Üniversite Okuyan Kadın Öğrencilerin Aile İçi Şiddete Maruz Kalma Durumları ile Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum ve Aleksitimi Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

An Investigation of the Relationship Between Situations of Exposure to Domestic Violence with Attitudes Toward Domestic Violence, and Levels of Alexithymia Among Female University Students

Emine KARACAN¹, Emine KARACAN²

ÖZ

Amaç: Araştırmada, üniversite eğitimi alan kadın öğrencilerin aile içi şiddete maruz kalma durumları ile şiddete yönelik tutumları ve aleksitimi düzeyleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi amaçlandı.

Gereç ve Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel tiptedir. Araştırmanın örneklemini, üniversite eğitimi alan 300 kadın öğrenci oluşturdu. Veriler, Tanıtıcı Bilgi Formu, Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (AİŞYTÖ) ve Toronto Aleksitimi Ölçeği-26 (TAÖ-26) kullanılarak toplandı.

Bulgular: Araştırmada, üniversite öğrencisi kadınların %50'sinin aile içi şiddete maruz kaldığı belirlendi. AİŞYTÖ ve TAÖ-26 toplam puanlarının, annesi ve babası ilköğretim mezunu olan, annesi ev hanımı, anne-babası sağ ve birlikte yaşayan, şiddete maruz kalan ve aile içi şiddete tanık olan kadın öğrencilerde anlamlı derecede yüksek olduğu belirlendi ($p < 0.05$). Ayrıca AİŞYTÖ ile TAÖ-26 toplam puanları arasında pozitif ve güçlü bir ilişki bulundu ($r = 0.897$, $p < 0.05$).

Sonuç: Üniversite öğrencisi kadınların aile içi şiddete yüksek düzeyde maruz kaldıkları ve aile içi şiddeti kabullenici ya da normalleştiren tutumlarına sahip kadın öğrencilerde, aleksitimik özelliklerin de arttığı gözlemlendi.

Anahtar Kelimeler: Aile içi şiddet; Aleksitimi; Kadın öğrenci; Tutum; Hemşirelik; Ebelik; Kadın sağlığı.

GİRİŞ

Şiddet, bireyin fiziksel ve ruhsal bütünlüğünü tehdit eden; ölüm, yaralanma, psikolojik çöküntü, gelişimsel bozukluklar ve sosyal izolasyon gibi ciddi sonuçlara neden olabilen, dünya genelinde artış gösteren ve kadın sağlığını derinden etkileyen çok yönlü bir toplumsal sorundur (1).

1- Dr. Öğr. Üyesi, İskenderun Teknik Üniversitesi, Dörtöyl Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı, Hatay / Türkiye

E-posta: emine.karacan@iste.edu.tr ORCID: 0000-0002-1532-4281

2-Dr. Öğr. Üyesi, Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü, Yaşlı Bakımı Programı, Gaziantep / Türkiye

E-posta: emine.karacan@gibtu.edu.tr ORCID:0000-0001-5953-219X

Gönderim Tarihi: 11.12.2025 - Kabul Tarihi: 03.08.2026

ABSTRACT

Aim: The aim of the study was to evaluate the relationship between female university students' exposure to domestic violence, their attitudes toward violence, and their alexithymia levels.

Materials and Methods: The research is a descriptive and cross-sectional study. The sample of the study consisted of 300 female university students. Data were collected using the Introductory Information Form, the Domestic Violence Attitude Scale (DVAS), and the Toronto Alexithymia Scale-26 (TAS-26).

Results: The study revealed that 50% of the female university students had been exposed to domestic violence. DVAS and TAS-26 total scores were found to be significantly higher among students whose mothers and fathers were primary school graduates, whose mothers were housewives, whose parents were alive and living together, and those who had been exposed to or had witnessed domestic violence ($p < 0.05$). Additionally, a positive and strong correlation was found between the total scores of AİŞYTÖ and TAÖ-26 ($r = 0.897$, $p < 0.05$).

Conclusion: It was observed that female university students were highly exposed to domestic violence, and those who held accepting or normalizing attitudes toward such violence exhibited higher levels of alexithymic traits.

Keywords: Domestic violence; Alexithymia; Female student; Attitude; Nursing; Midwifery; Women's Health.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), şiddeti yalnızca fiziksel saldırı biçimiyle sınırlı görmemekte; tehdit, baskı ve güç kullanımı içeren tüm davranış örüntülerini bu kavramın kapsamına dahil etmektedir (2). Bu çerçevede, şiddetin en sık rastlanan ve aynı zamanda en az görünür olan türlerinden biri olan aile içi şiddet, genellikle özel yaşam alanlarında meydana gelmesi nedeniyle yeterince fark edilmemekte ve özellikle kadınlar üzerinde kalıcı, yıkıcı etkiler bırakmaktadır (3,4). DSÖ, aile içi şiddeti bireyin yakın ilişkide bulunduğu bir kişi tarafından maruz bırakıldığı tehdit, zarar verme, korkutma ve taciz içerikli davranışlarla tanımlamakta ve dünya genelinde her üç kadından birinin yaşamı boyunca en az

bir kez fiziksel ya da cinsel şiddete uğradığını bildirmektedir (5). Bu olguların yaklaşık %38'inin eş veya partner kaynaklı olduğu belirtilmekte, Avrupa ülkelerinde benzer oranlar gözlenirken, Türkiye'de fiziksel, cinsel ve ekonomik şiddet oranlarının daha yüksek olduğu ifade edilmektedir (6). Türkiye İstatistik Kurumu (2023) verilerine göre kadınların %36'sı hayatlarının bir döneminde fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmaktadır (7). Bu veriler, aile içi şiddetin yalnızca evli veya çocuk sahibi kadınları değil; genç kadınları ve özellikle üniversite öğrencilerini de etkileyen, yaygın ve derin köklere sahip bir toplumsal mesele olduğunu ortaya koymaktadır. Üniversite dönemi, bireyin ailesinden fiziksel olarak ayrıldığı ancak duygusal, ekonomik ve sosyal düzeyde bağlarını sürdürdüğü; kimlik gelişiminin hızlandığı ve bağımsız yaşam deneyimlerinin kazanıldığı önemli bir yaşam evresidir. Ancak bu süreçte genç kadınlar, ailelerinden gelen baskı, kontrol ve şiddet gibi olumsuzluklara da maruz kalabilmekte; bu durum onların psikolojik iyi oluşlarını ve akademik uyumlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir (6, 8).

Aile içi şiddet yalnızca doğrudan mağdurları değil, tanık olan bireyleri özellikle çocukları da etkilemektedir. Çocukluk çağında şiddete maruz kalmak ya da tanıklık etmek, bireylerin ileriki yaşamlarında şiddeti bir iletişim biçimi olarak içselleştirme, şiddet eğilimi gösterme ya da şiddeti meşrulaştıran tutumlar geliştirme riskini artırmaktadır (4, 8). Bu travmatik deneyimler, problem çözme becerilerinde bozulma, empati eksikliği ve duygusal duyarlılıkta azalma gibi etkiler yaratmakta ve şiddetin kuşaklar arası aktarımında belirleyici bir rol oynamaktadır. Özellikle çocukluk döneminde annesinin şiddet gördüğüne tanıklık eden kız çocuklarında, ileriki yaşamlarında benzer durumları kabullenme ya da haklı görme eğilimlerinin arttığı belirtilmektedir (9, 10). Bu bağlamda, bireylerin şiddete ilişkin tutumları, erken yaşantılarla şekillenen öğrenilmiş davranış örüntülerine dayanmaktadır. Şiddeti normalleştiren, meşrulaştıran ya da görmezden gelen bireyler, bu davranışların sürmesine zemin hazırlarken; farkındalık düzeyi yüksek bireylerde şiddeti reddetme, yardım arama ve destek alma

davranışları daha sık gözlemlenmektedir (11, 12). Üniversite öğrencileriyle yapılan bazı çalışmalarda, öğrencilerin genel olarak şiddete karşı olumsuz tutumlar geliştirdiği; ancak erkek öğrencilerin şiddeti daha fazla olağanlaştırma eğiliminde olduğu saptanmıştır (13-15).

Çocukluk döneminden itibaren anne, baba ya da diğer aile bireylerinden şiddet gören bireylerin, zamanla bu şiddeti içselleştirdikleri, hatta haklı gördükleri gözlemlenmektedir. Bu içselleştirme, şiddetin sürekliliğini besleyen önemli bir mekanizma olup bireyin ruhsal sağlığında bozulmalara, yaşam kalitesinde düşüşe, sosyal ilişkilerinde kopmalara ve genel işlevselliğinin azalmasına neden olabilmektedir (16, 17). Bununla birlikte, şiddet deneyimi bireyde duyguların tanınması, adlandırılması ve ifade edilmesinde zorluklar yaratarak aleksitimi tablosunun gelişmesine de yol açabilmektedir (16, 18). Aleksitimi, bireyin duygularını tanıma ve ifade etme kapasitesinde yetersizlik, hayal kurma güçlüğü ve empati eksikliği gibi belirtilerle karakterize edilen bir kişilik özelliğidir. Özellikle aile içi şiddet gibi kronik travmaların, bireyde duygusal bastırma mekanizmalarını harekete geçirerek aleksitimi düzeyini artırdığı; bu durumun psikolojik dayanıklılığı zayıflattığı, sosyal ilişkilerde işlev kaybına yol açtığı ve yardım arama davranışlarını azalttığı çeşitli çalışmalarda gösterilmiştir (16, 19). Bu nedenle aleksitimi, yalnızca bireysel bir ruhsal sorun değil; aynı zamanda şiddet döngüsünü sürdüren ve müdahale süreçlerini zorlaştıran bir risk faktörü olarak değerlendirilmelidir (17, 18). Yapılan araştırmalar, çoğunlukla üniversite öğrencilerinin aile içi şiddete ilişkin bilgi düzeyleri, bu konuya yönelik tutumları ve söz konusu tutumlarla bağlantılı bazı sosyodemografik özellikleri araştırmıştır (8, 13, 17, 18). Ancak bildiğimiz kadarıyla mevcut literatürde, aile içi şiddete maruz kalma durumu ile bu şiddete yönelik tutumlar ve aleksitimi düzeyi arasındaki ilişkileri bütüncül bir şekilde ortaya koyan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle literatüre önemli katkıları olacağı düşünülen bu çalışmada, üniversite eğitimi alan kadın öğrencilerin aile içi şiddete maruz kalma durumları ile şiddete yönelik tutumları ve aleksitimi düzeyleri arasındaki

ilişkinin değerlendirilmesi amaçlandı.

Araştırma soruları

1. Üniversite okuyan kadın öğrencilerin aile içi şiddete maruz kalma durumları, aile içi şiddete yönelik tutumları ve aleksitimi düzeyleri; sosyo-demografik değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?
2. Üniversite okuyan kadın öğrencilerin aile içi şiddete maruz kalma durumları ile aile içi şiddete yönelik tutumları ve aleksitimi düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler var mıdır?
3. Üniversite okuyan kadın öğrencilerin aile içi şiddete yönelik tutumları ile aleksitimi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın tasarımı

Araştırma, 15 Aralık 2024 – 15 Mayıs 2025 tarihleri arasında tanımlayıcı ve kesitsel araştırma tasarımıyla yürütüldü.

Araştırmanın yapıldığı yer

Araştırma, Türkiye'nin güneydoğusunda yer alan bir devlet üniversitesine bağlı dört farklı meslek yüksekokulunda yapıldı.

Araştırmanın evreni ve örnekleme

Araştırmanın evrenini, 2024-2025 öğretim yılının güz ve bahar yarıyıllarında, Türkiye'nin güneydoğu bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesine bağlı dört ayrı meslek yüksekokulunun birinci ve ikinci sınıflarında öğrenim gören kadın öğrenciler oluşturdu. Araştırmanın gerçekleştirildiği akademik dönemde bu okullarda öğrenim gören kadın öğrencilerin toplam sayısı 532'dir. Araştırmada örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde %95 güven düzeyi (1- α), %95 test gücü (1- β) ve iki yönlü hipotez esas alınarak güç analizi yapıldı. Bu analiz sonucunda, çalışmanın minimum örneklem büyüklüğü 269 kişi olarak hesaplandı.²⁰ Ancak elde edilen bulguların genellenebilirliğini artırmak amacıyla, örnekleme toplam 300 kişi dâhil edildi. Güç analizinde, Vural ve arkadaşları'nın (2020) "Üniversite Öğrencilerinin Şiddete ve Aile İçi

Şiddete Yönelik Tutumları ve İlişkili Faktörleri" adlı araştırmalarında 237 üniversite öğrencisine uyguladıkları Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği'nden elde edilen puan ortalaması (19.6±7.4) referans alındı (13). Araştırma kapsamında katılımcıların belirlenmesinde basit rastgele örnekleme yöntemi kullanıldı. Araştırmaya, dahil edilme kriterlerini karşılayan ve katılmaya gönüllü olan kadın öğrenciler dâhil edildi. Dahil edilme kriterleri; 18 yaş ve üzerinde olmak, iletişim ve algılamaya yönelik herhangi bir engelinin bulunmaması, 2024-2025 öğretim yılı güz ve bahar yarıyıllarında Türkiye'nin Güneydoğu bölgesinde yer alan bir devlet üniversitesine bağlı dört farklı meslek yüksekokulunun birinci ve ikinci sınıflarında öğrenim gören kadın öğrenci olmak şeklinde belirlendi. Araştırmanın dahil edilme kriterlerini taşımayan ve çalışmadan ayrılmak isteyen kadın öğrenciler ise araştırmaya dahil edilmedi.

Veri toplama araçları

Verileri toplamak için 'Tanıtıcı Bilgi Formu', 'Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (AİŞYTÖ)' ve 'Toronto Aleksitimi Ölçeği-26 (TAÖ-26)' kullanıldı.

Tanıtıcı bilgi formu

Araştırmacılar tarafından literatür doğrultusunda geliştirilen Tanıtıcı Bilgi Formu, toplam 25 sorudan oluşmaktadır (6, 8). Formun ilk 17 sorusu katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini değerlendirmeye yönelikken, son 8 soru ise aile içi şiddet maruziyetini belirlemeye yönelik hazırlanmıştır.

Aile içi şiddete yönelik tutum ölçeği

Ölçek, bireylerin aile içi şiddete yönelik tutumlarını değerlendirmek amacıyla Şahin ve Dişsiz (2009) geliştirilmiştir (21). Beşli Likert tipi ile yapılandırılan AİŞYTÖ, toplam 13 maddeden ve dört alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar; "şiddeti olağanlaştırma" (1-5. maddeler), "şiddeti genelleştirme" (6-8. maddeler), "şiddeti nedenselleştirme" (9-11. maddeler) ve "şiddeti saklama" (12-13. maddeler) şeklinde sınıflandırılmıştır. Ölçekten alınabilecek puanlar 13 ile 65 arasında değişmektedir. Elde

edilen yüksek puanlar, bireyin aile içi şiddeti reddetme ve olumsuz tutum geliştirme düzeylerinin düşük, şiddeti kabullenici tutumlarının ise yüksek olduğunu göstermektedir. Cronbach alfa güvenirlik katsayısı ölçeğin geliştirilmesinde 0.72, bu çalışmada 0.80 olarak hesaplandı.

Toronto aleksitimi ölçeği-26

Taylor ve arkadaşları tarafından geliştirilen TAÖ-26, bireylerin aleksitimik eğilimlerini değerlendirmek amacıyla hazırlanmış bir ölçüm aracıdır (22). Ölçeğin Türkçeye uyarlama ve geçerlik-güvenirlik çalışması Dereboy (1990) tarafından yapılmıştır (23). Beşli Likert tipi ile yanıtlanan ölçek, toplam 26 maddeden oluşmakta ve bazı maddeler ters yönde puanlanmaktadır (madde no: 1, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 21, 24). Elde edilebilecek toplam puanlar 26 ile 130 arasında değişmektedir. Elde edilen yüksek puanlar, bireyin aleksitimik özelliklerinin yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Dereboy tarafından yapılan güvenirlik araştırmasında Cronbach alfa katsayısı 0.65 olarak tespit edilmiştir (23). Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach alfa değeri 0.81 olarak bulundu.

Araştırmanın etik yönü

Başlangıçta, Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Kurulu'nun onayı (Tarih: 25.11.2024 ve Sayı No: 455.40.05), kurumsal izinler, katılımcılardan ise Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu ile yazılı onam ve sözlü onay alındı. Araştırmada kullanılan ölçekler için, ölçek geliştiren ve Türkçe geçerlik ile güvenirlik çalışmalarını yürüten yazarlardan e-posta yoluyla gerekli izinler alındı. Araştırma, Helsinki Deklarasyonu (<https://www.wma.net/what-wedo/medical-ethics/declaration-of-helsinki/>) kapsamında belirlenen etik ilkeler doğrultusunda gerçekleştirildi.

Verilerin toplanması

Çalışmanın verileri, araştırmacılar tarafından 2024–2025 öğretim yılının güz ve bahar yarıyıllarında öğrenim gören ve dahil edilme kriterlerini karşılayan kadın öğrencilerden yüz yüze görüşme yöntemiyle ortalama 15-20 dakikada toplandı.

Öğrencilere, araştırmanın amacı detaylı bir şekilde açıklanıp, çalışmanın okul yönetimi ve etik kurul onayıyla gerçekleştirildiği belirtildi. Anketlerde öğrencilerin kimlik tanımlayıcı bilgilerine yer verilmedi.

Verilerin değerlendirilmesi

Araştırmada elde edilen veriler, SPSS 27.0 istatistik programı kullanılarak analiz edildi. Kategorik değişkenlere ilişkin frekans dağılımı (sayı ve yüzde) hesaplanırken, sayısal değişkenler için tanımlayıcı istatistikler (ortalama ve standart sapma) kullanıldı. Verilerin normallik dağılımı Skewness ve Kurtosis değerleriyle değerlendirildi, bu değerlerin sırasıyla 1.161 ile -0.295 ve +0.663 ile -1.243 arasında değiştiği görüldü. Literatürde Skewness ve Kurtosis değerlerinin -2 ile +2 arasında olmasının normal dağılımı işaret ettiği kabul edilmektedir (24). Bu bağlamda, verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edildi. Gruplar arasındaki farklılıkların analizi için bağımsız örneklem t testi, ikiden fazla grup arasındaki farklılıkların analizi için ise tek yönlü varyans analizi (One-Way ANOVA) kullanıldı. Ayrıca, iki sayısal değişken arasındaki ilişkinin değerlendirilmesinde Pearson korelasyon testi uygulandı. Kategorik değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek için ki-kare testi kullanıldı. İç güvenirlik için Cronbach alfa katsayısı hesaplandı. Çalışmada istatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak belirlendi.

Bulgular

Araştırmada, kadın öğrencilerin %73,3'ünün 18-20 yaş aralığında yer aldığı, %82'sinin bir il merkezinde yaşadığı, %75,3'ünün Akdeniz Bölgesi'nde ikamet ettiği, %52,3'ünün yurttta kaldığı, %77,7'sinin çekirdek aile yapısına sahip olduğu ve %60'ının gelir durumunu yetersiz olarak değerlendirdiği belirlendi. Öğrencilerin %75,7'sinin Tıbbi Sekreterlik bölümünde öğrenim gördüğü, %67'sinin annesinin ve %61,7'sinin babasının 37-45 yaş aralığında olduğu, %56,7'sinin annesinin ve %55,7'sinin babasının ilköğretim mezunu olduğu, %89,3'ünün annesinin ev hanımı olarak görev yaptığı, %49,3'ünün babasının ise serbest meslekle uğraştığı ve %81'inin anne-babasının hayatta olduğu ve birlikte yaşadığı tespit edildi.

Tablo 1. Kadın öğrencilerin tanıtıcı özelliklikleri ile aile içi şiddete yönelik tutum ölçeği ve toronto aleksitimi ölçeği-26 toplam puan ve alt boyut puan ortalamalarının karşılaştırılması.

Tanıtıcı Özellikler	n (%)	Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği				Toronto Aleksitimi Ölçeği-26				
		Şiddeti Olağanlaştırma	Şiddeti Nedenselleştirme	Şiddeti Saklama	Toplam	Duygu İletiminde Zorluk	Duygulardan Kaçınma	Düşlem Yaşamda Kısırlık	Toplam	
Yaş										
18-20	220(73,3)	10,52±2,98	8,78±2,04	10,71±1,61	4,17±2,03	34,20±6,67	27,46±4,12	26,46±2,56	24,01±3,31	77,95±8,09
21-23	80(26,7)	10,08±2,80	8,46±2,18	10,73±1,33	3,70±2,07	32,98±6,62	27,66±4,31	27,08±2,97	23,68±3,52	78,43±7,75
İstatistiksel analiz (t/p)		1,14/0,25	1,19/0,23	-0,11/0,90	1,76/0,07	1,39†/0,16	-0,36/0,71	-1,77/0,07	0,75/0,45	-0,46/0,64
Yaşanılan yer										
İl	246(82,0)	10,47±2,92	8,69±2,07	10,72±1,46	4,09±2,07	33,98±6,73	27,41±4,20	26,55±2,70	23,89±3,33	77,85±8,04
İlçe/Köy	54(18,0)	10,11±3,00	8,74±2,14	10,68±1,87	3,83±1,95	33,37±6,41	27,98±4,03	27,00±2,62	24,11±3,55	79,09±7,79
İstatistiksel analiz (t/p)		0,82/0,41	-0,15/0,87	0,15/0,87	0,84/0,40	0,61/0,53	-0,90/0,36	-1,10/0,26	-0,43/0,66	-1,02/0,30
Yaşanılan bölge										
Akdeniz	226(75,3)	10,44±2,90	8,77±2,10	10,66±1,56	4,12±2,07	34,00±6,61	27,42±4,12	26,64±2,69	23,80±3,31	77,87±7,88
Güneydoğu	74(24,7)	10,31±3,03	8,47±2,01	10,89±1,46	3,79±1,97	33,47±6,87	27,79±4,33	26,60±2,67	24,31±3,54	78,71±8,36
İstatistiksel analiz (t/p)		0,33/0,73	1,08/0,28	-1,10/0,27	1,20/0,23	0,59/0,54	-0,66/0,50	0,09/0,92	-1,12/0,26	-0,78/0,43
Şu an barınılan yer										
Yurt	157(52,3)	10,23±2,85	8,44±2,01	10,69±1,45	3,88±2,04	33,26±6,68	27,92±4,12	26,64±2,65	23,97±3,42	78,54±7,93
Aile yanı	143(47,7)	10,60±3,02	8,97±2,13	10,74±1,63	4,22±2,06	34,55±6,61	27,06±4,18	26,61±2,73	23,88±3,32	77,56±8,06
İstatistiksel analiz (t/p)		-1,07/0,28	-2,22/0,02*	-0,30/0,76	-1,42/0,15	-1,68/0,09	1,77/0,07	0,11/0,91	0,23/0,81	1,06/0,28
Aile yapısı										
Çekirdek	233(77,7)	10,41±2,92	8,70±2,03	10,71±1,49	4,07±2,07	33,90±6,71	27,61±4,07	26,55±2,73	24,02±3,39	78,20±7,93
Geniş	67(22,3)	10,38±2,97	8,67±2,25	10,74±1,69	3,95±2,01	33,76±6,54	27,16±4,50	26,89±2,52	23,59±3,28	77,65±8,27
İstatistiksel analiz (t/p)		0,06/0,94	0,12/0,90	-0,15/0,87	0,41/0,68	0,16/0,87	0,78/0,43	-0,90/0,36	0,91/0,36	0,49/0,62
Geliri değerlendirme										
Kısmen yeterli	120(40,0)	10,35±2,87	8,68±2,17	10,64±1,55	3,95±2,00	33,62±6,66	27,60±4,10	26,40±2,62	24,11±3,27	78,13±7,89
Yetersiz	180(60,0)	10,45±2,98	8,71±2,02	10,77±1,53	4,11±2,09	34,04±6,68	27,45±4,22	26,78±2,72	23,80±3,43	78,04±8,08
İstatistiksel analiz (t/p)		-0,28/0,77	-0,11/0,91	-0,71/0,47	-0,66/0,50	-0,53/0,59	0,31/0,75	-1,18/0,23	0,78/0,43	0,09/0,92
Bölüm										
Tıbbi Sekreterlik	227(75,7)	10,64±3,00	8,80±2,14	10,79±1,60	4,11±2,05	34,35±6,90	27,29±4,27	26,48±2,71	23,84±3,28	77,61±7,99
Bilgi s a y a r Programcılığı	48(16,0)	9,62±2,22	8,41±1,73	10,41±1,35	3,68±1,89	32,14±5,08	28,54±3,83	26,35±2,38	24,06±3,78	80,25±7,73
D i ğ e r (M u h a s e b e , Büro Yönetimi)	25(8,3)	9,80±3,26	8,32±2,13	10,64±1,25	4,08±2,39	32,84±6,73	27,60±3,62	26,04±2,58	24,48±3,39	78,12±8,14
İstatistiksel analiz (F/p)		3,01†/0,05	1,13†/0,32	1,21†/0,29	0,87†/0,41	2,53†/0,08	1,79†/0,16	0,46†/0,64	0,44†/0,64	2,16†/0,11

Anne yaşı										
37-45	201(67,0)	10,54±2,97	8,81±2,09	10,79±1,52	4,11±2,06	34,26±6,78	27,44±3,90	26,59±2,79	23,95±3,30	77,99±7,66
46 ve üzeri	99(33,0)	10,13±2,84	8,47±2,04	10,56±1,57	3,90±2,04	33,08±6,39	27,65±4,67	26,70±2,47	23,88±3,51	78,25±8,66
İstatistiksel analiz (t/p)		1,15/0,24	1,31/0,18	1,21/0,22	0,81/0,41	1,45/0,14	-0,38/0,70	-0,33/0,73	0,14/0,88	-0,25/0,80
Anne eğitim durumu										
İlkokul	170(56,7)	10,66±3,03	8,93±2,12	10,79±1,54	4,11±2,04	34,38±6,92	29,95±2,76	28,14±1,63	25,95±3,01	84,04±5,10
Ortaokul	88(29,3)	10,45±2,97	8,81±2,13	10,70±1,56	4,13±2,13	34,22±6,56	27,89±3,99	26,51±2,65	24,18±3,48	78,59±7,82
Lise ve üzeri	42(14,0)	9,28±2,15	7,76±1,46	10,45±1,46	3,59±1,91	31,09±5,06	26,71±4,30	26,32±2,80	23,30±3,19	76,34±7,95
İstatistiksel analiz (F/p)		3,80/0,02*	5,19/0,00*	0,83/0,43	1,18/0,30	4,35/0,01*	11,38/0,00*	8,21/0,00*	11,52/0,00*	17,65/0,00*
Anne mesleği										
Ev Hanımı	268(89,3)	10,53±2,94	8,77±2,11	10,77±1,56	4,11±2,08	34,19±6,74	27,38±4,22	26,57±2,72	25,09±3,59	80,84±7,37
Çalışıyor	32(10,7)	9,37±2,64	8,06±1,64	10,28±1,30	3,50±1,72	31,21±5,33	28,59±3,59	27,15±2,32	23,79±3,32	77,75±8,02
İstatistiksel analiz (t/p)		2,12/0,03*	2,24/0,03*	1,70/0,08	1,59/0,11	2,88/0,00*	-1,54/0,12	-1,31/0,19	-2,07/0,03*	-2,07/0,03*
Baba yaşı										
37-45	185(61,7)	10,51±2,92	8,81±2,06	10,80±1,49	4,07±2,03	34,20±6,59	27,42±3,86	26,57±2,76	24,00±3,37	78,00±7,58
46 ve üzeri	115(38,3)	10,24±2,95	8,52±2,11	10,58±1,60	4,00±2,09	33,34±6,78	27,66±4,63	26,72±2,57	23,81±3,38	78,20±8,65
İstatistiksel analiz (t/p)		0,77/0,43	1,17/0,24	1,21/0,22	0,31/0,75	1,08/0,28	-0,45/0,65	-0,44/0,65	0,45/0,64	-0,19/0,84
Baba eğitim durumu										
İlkokul	167(55,7)	10,72±3,02	8,94±2,11	10,82±1,52	4,13±2,05	34,54±6,88	29,93±2,68	28,08±1,60	26,02±2,93	84,04±4,96
Ortaokul	88(29,3)	10,44±2,98	8,85±2,12	10,65±1,61	4,14±2,12	34,19±6,61	27,89±3,99	26,55±2,68	24,17±3,48	78,62±7,84
Lise ve üzeri	45(15,0)	9,17±2,12	7,64±1,47	10,44±1,43	3,51±1,87	30,77±5,04	26,66±4,32	26,28±2,80	23,23±3,18	76,18±7,94
İstatistiksel analiz (F/p)		5,06/0,00*	7,13/0,00*	1,18/0,30	1,80/0,16	5,98/0,00*	12,26/0,00*	8,46/0,00*	13,41/0,00*	19,55/0,00*
Babanın mesleği										
Memur	15(5,0)	8,66±1,17	7,46±0,91	11,20±1,52	2,80±1,20	30,13±3,50	27,22±4,26	27,80±1,69	23,78±3,36	77,56±8,33
İşçi	137(45,7)	10,67±3,08	8,83±2,15	10,76±1,58	4,11±2,13	34,40±6,91	27,53±4,06	26,59±2,93	23,81±3,21	77,93±7,49
Serbest Meslek	148(49,3)	10,33±2,86	8,69±2,06	10,62±1,50	4,10±2,02	33,77±6,58	27,26±3,32	26,55±2,51	26,46±4,01	84,53±6,58
İstatistiksel analiz (F/p)		3,31/0,03*	2,97/0,05	1,05/0,35	2,94/0,05	2,84/0,06	2,69/0,09	1,49/0,22	2,57/0,09	2,96/0,08
Anne ve baba sağ ve birlikte mi yaşıyor										
İkisi de sağ, birlikte	243(81,0)	10,58±2,99	8,80±2,10	10,71±1,54	4,15±2,08	34,25±6,82	27,53±4,11	26,54±2,69	23,76±3,34	77,84±7,97
İkisi de sağ, ayrı	57(19,0)	9,66±2,55	8,26±1,92	10,73±1,54	3,57±1,86	32,24±5,71	27,45±4,44	27,01±2,64	24,61±3,42	79,08±8,10
İstatistiksel analiz (t/p)		2,36/0,02*	1,76/0,07	-0,09/0,92	1,91/0,05	2,30/0,02*	0,12/0,90	-1,20/0,23	-1,70/0,08	-1,05/0,29
Şiddete maruziyet										
Evet	150(50,0)	12,04±3,15	10,00±1,92	10,77±1,58	4,90±1,88	37,73±6,55	30,63±2,75	27,73±2,34	26,30±2,44	84,67±4,45
Hayır	150(50,0)	8,77±1,40	7,39±1,24	10,66±1,50	3,18±1,85	30,02±4,03	24,40±2,78	25,53±2,56	21,55±2,33	71,48±4,58
İstatistiksel analiz (t/p)		11,62/0,00*	13,94/0,00*	0,59/0,55	7,96/0,00*	12,26/0,00*	-19,47/0,00*	-7,75/0,00*	-17,21/0,00*	-25,26/0,00*
Evet ise şiddetin türü										
Fiziksel	101(33,7)	11,95±3,22	10,53±1,73	10,63±1,51	4,81±1,90	37,93±6,49	24,43±2,69	25,55±2,62	21,68±2,27	71,67±4,75

Duygusal	38(12,7)	12,28±2,90	8,97±1,80	11,02±1,63	5,07±1,87	37,36±6,65	24,36±2,76	25,71±2,44	21,18±2,40	71,26±4,01
Ekonomik	11(3,7)	12,09±3,47	8,72±2,14	11,18±1,94	5,18±1,83	37,18±7,33	24,18±3,81	24,72±2,45	21,63±2,73	70,54±5,18
İstatistiksel analiz (F/p)		0,15/0,85	13,61/0,00*	1,25/0,28	0,39/0,67	0,14/0,86	0,04/0,95	0,63/0,53	0,63/0,53	0,35/0,70
Evlet ise şiddeti uygulayan										
Baba	78(26,0)	12,16±3,37	10,20±1,92	10,71±1,70	4,92±2,00	38,01±6,87	24,43±2,71	25,56±2,38	21,46±2,26	71,46±4,58
Abi	32(10,7)	12,21±2,93	10,13±1,68	11,12±1,31	5,00±1,96	38,87±6,07	24,46±2,25	25,50±2,33	21,62±2,58	71,59±4,65
Anne	30(10,0)	11,56±2,89	9,26±2,06	10,80±1,56	5,00±1,61	36,63±6,35	24,43±3,27	25,90±2,56	21,43±2,22	71,76±4,91
Baba ve abi	10(3,3)	12,00±2,98	9,00±1,41	10,00±1,24	4,20±1,47	35,20±5,82	23,80±3,58	24,30±2,26	22,40±2,50	70,50±3,80
İstatistiksel analiz (F/p)		0,29/0,82	1,32/0,63	1,37/0,25	0,51/0,67	1,15/0,33	0,16/0,92	0,98/0,40	0,51/0,67	0,19/0,90
Evlet ise şiddete maruz kalma süresi										
1-5 yıl	34(11,3)	12,23±2,79	10,50±1,67	10,70±1,54	4,82±1,74	38,26±5,87	24,55±2,37	25,23±2,47	21,55±2,40	71,35±4,28
6-10 yıl	53(17,7)	11,86±3,01	9,81±2,06	10,47±1,74	4,90±1,82	37,05±6,54	24,22±2,82	25,69±2,37	21,28±2,79	71,20±4,79
11-15 yıl	43(14,3)	11,74±3,46	9,93±1,77	11,00±1,46	4,69±2,04	37,37±6,84	24,53±2,85	25,90±2,82	21,90±1,88	72,34±4,55
16 yıl ve üstü	20(6,7)	12,85±3,42	9,85±2,25	11,20±1,32	5,50±1,96	39,40±7,17	24,30±3,32	24,80±2,58	21,50±1,70	70,60±4,64
İstatistiksel analiz (F/p)		0,65/0,57	0,98/0,40	1,45/0,22	0,85/0,46	0,73/0,53	0,14/0,93	1,07/0,36	0,56/0,63	0,82/0,48
Aile içi şiddete tanık olma										
Evlet	173(57,7)	11,69±3,16	9,65±2,04	10,86±1,56	4,71±1,98	36,93±6,70	30,66±2,69	27,75±2,06	26,38±2,42	84,80±4,19
Hayır	127(42,3)	8,66±1,18	7,39±1,26	10,51±1,48	3,14±1,79	29,71±3,73	25,20±3,50	25,80±2,79	22,12±2,78	73,14±6,35
İstatistiksel analiz (t/p)		11,53/0,00*	11,81/0,00*	1,93/0,05	7,04/0,00*	11,86/0,00*	-15,23/0,00*	-6,93/0,00*	-14,11/0,00*	-19,09/0,00*
Evlet ise tanık olduğunuz şiddet türü										
Fiziksel	97(32,3)	11,85±3,18	9,58±2,09	10,86±1,65	4,89±2,01	37,20±6,93	25,27±3,32	25,71±2,71	22,14±2,39	73,13±5,74
Duygusal	59(19,7)	11,72±3,23	9,86±1,89	10,89±1,34	4,62±1,99	37,11±6,73	25,15±3,83	25,76±2,89	21,81±3,03	72,72±7,05
Ekonomik	17(5,7)	10,64±2,76	9,35±2,34	10,76±1,82	3,94±1,59	34,70±4,98	25,00±3,48	26,52±3,02	23,11±3,72	74,64±7,29
İstatistiksel analiz (F/p)		1,05/0,34	0,54/0,58	0,04/0,95	1,77/0,17	1,04/0,35	0,05/0,94	0,62/0,53	1,46/0,23	0,59/0,55
Evlet ise şiddet mağduru kim										
Baba-Abi	15(5,0)	10,86±2,99	7,33±1,39	11,06±1,09	4,40±2,50	33,66±6,46	24,66±3,61	25,33±2,22	21,40±2,50	71,40±7,10
Anne	80(26,7)	11,72±3,20	10,12±1,88	10,78±1,68	4,87±1,98	37,51±6,64	24,92±3,16	25,83±2,58	21,83±2,59	72,60±5,89
Abla	78(26,0)	11,82±3,17	9,62±2,02	10,91±1,53	4,60±1,88	36,96±6,71	25,60±3,80	25,87±3,10	22,56±2,97	74,03±6,62
İstatistiksel analiz (F/p)		0,57/0,56	13,46/0,00*	0,25/0,77	0,57/0,56	2,10/0,12	0,93/0,39	0,23/0,78	1,92/0,14	1,64/0,19
Evlet ise tanıklık ettiğiniz süreyi belirtin										
1-5 yıl	38(12,7)	11,60±3,12	10,13±1,98	10,76±1,53	4,63±2,07	37,13±6,84	24,84±3,19	25,73±2,68	22,13±3,01	72,71±6,19
6-10 yıl	68(22,7)	11,79±3,18	9,64±2,10	10,63±1,69	4,83±2,01	36,91±6,99	24,92±3,45	25,52±2,88	22,11±2,93	72,57±6,48
11-15 yıl	47(15,7)	11,46±3,36	9,25±1,89	11,04±1,45	4,42±1,96	36,19±6,37	25,63±3,68	26,19±2,88	22,14±2,61	73,97±6,60
16 yıl ve üstü	20(6,7)	12,05±2,87	9,75±2,26	11,45±1,31	5,10±1,80	38,35±6,40	25,85±3,84	26,00±2,55	22,10±2,33	73,95±5,75
İstatistiksel analiz (F/p)		0,19/0,90	1,30/0,27	1,70/0,16	0,69/0,55	0,49/0,68	0,74/0,52	0,55/0,64	0,00/1,00	0,61/0,60
Ort±SS (Min-Max)		10,41±2,93 (7-19)	8,70±2,08 (5-14)	10,72±1,54 (5-15)	4,04±2,05 (2-9)	33,87±6,66 (24-53)	27,51±4,17 (18-36)	26,63±2,68 (18-33)	23,93±3,37 (15-31)	78,08±7,99 (60-95)

Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma, Bağımsız gruplar t-testi, Tek yönlü varyans analizi (ANOVA), * $p < 0,0$

Öğrencilerin %50'sinin şiddete maruz kaldığı, %33,7'sinin fiziksel şiddet gördüğü, %26'sının şiddet uygulayıcının babası olduğunu belirttiği, %17,7'sinin ise 6-10 yıldır şiddete maruz kaldığı belirlendi. Ayrıca, öğrencilerin %57,7'sinin aile içi şiddete tanık olduğu, bu şiddetin %32,3'ünün fiziksel şiddet olduğu, %26,7'sinin şiddet mağdurunun annesi olduğunu ifade ettiği ve %22,7'sinin bu duruma 6-10 yıl boyunca tanık olduğu tespit edildi (Tablo 1).

AİŞYTÖ'nin 'Şiddeti Olağanlaştırma' alt boyutu ortalama puanının; annesi (10,66±3,03) ve babası (10,72±3,02) ilkokul mezunu olanlarda, annesi ev hanımı (10,53±2,94), babası işçi (10,67±3,08) olanlarda, anne-babası sağ ve birlikte yaşayan (10,58±2,99), şiddete maruz kalan (12,04±3,15) ve aile içi şiddete tanık olan (11,69±3,16) öğrencilerde anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlendi (p<0,05).

AİŞYTÖ'nin 'Şiddeti Genelleştirme' alt boyutu ortalama puanının; ailesiyle birlikte yaşayan (8,97±2,13), annesi (8,93±2,12) ve babası (8,94±2,11) ilkokul mezunu olanlarda, annesi ev hanımı (8,77±2,11) olanlarda, şiddete maruz kalan (10,00±1,92), fiziksel şiddet gören (10,53±1,73), aile içi şiddete tanık olan (9,65±2,04) ve mağdurun annesi olduğu (10,12±1,88) öğrencilerde daha yüksek olduğu tespit edildi (p<0,05).

AİŞYTÖ'nin 'Şiddeti Saklama' alt boyutu ortalama puanının; şiddete maruz kalan (4,90±1,88) ve aile içi şiddete tanık olan (4,71±1,98) kadın öğrencilerde anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlendi (p<0,05).

AİŞYTÖ toplam puanının, annesi (34,38±6,92) ve babası (34,54±6,88) ilkokul mezunu olanlarda, annesi ev hanımı (34,19±6,74), anne-babası sağ ve birlikte yaşayan (34,25±6,82), şiddete maruz kalan (37,73±6,55) ve aile içi şiddete tanık olan (36,93±6,70) kadın öğrencilerde daha yüksek olduğu belirlendi (p<0,05).

Toronto Aleksitimi Ölçeği-26'nın alt boyutlarından duygu iletiminde zorluk ortalama puanının; annesi (29,95±2,76) ve babası (29,93±2,68) ilkokul mezunu olanlarda, şiddete maruz kalan (30,63±2,75) ve şiddete tanık olan

(30,66±2,69) öğrencilerde anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu tespit edildi (p<0,05).

'Duygulardan Kaçınma' alt boyutu ortalama puanının; annesi (28,14±1,63) ve babası (28,08±1,60) ilkokul mezunu olanlarda, şiddete maruz kalan (27,73±2,34) ve şiddete tanık olan (27,75±2,06) kadın öğrencilerde daha yüksek olduğu belirlendi (p<0,05).

'Düşlem Yaşamda Kısırlık' alt boyutu ortalama puanının; annesi (25,95±3,01) ve babası (26,02±2,93) ilkokul mezunu olanlarda, annesi ev hanımı (25,09±3,59), şiddete maruz kalan (26,30±2,44) ve şiddete tanık olan (26,38±2,42) kadın öğrencilerde daha yüksek olduğu tespit edildi (p<0,05).

Toronto Aleksitimi Ölçeği-26 toplam puanının; annesi (84,04±5,10) ve babası (84,04±4,96) ilkokul mezunu olanlarda, annesi ev hanımı (80,84±7,37), şiddete maruz kalan (84,67±4,45) ve şiddete tanık olan (84,80±4,19) kadın öğrencilerde anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlendi (p<0,05) (Tablo 1).

Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ile 'Şiddeti Olağanlaştırma' alt boyutu arasında pozitif yönde çok yüksek düzeyde ($r=.915$), 'Şiddeti Genelleştirme' ($r=.825$) ve 'Şiddeti Saklama' ($r=.854$) alt boyutları ile pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı ilişkiler bulundu. Toronto Aleksitimi Ölçeği-26 ile 'Duygu İletiminde Zorluk' ($r=.876$) ve 'Düşlem Yaşamda Kısırlık' ($r=.851$) alt boyutları arasında da pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı ilişkiler saptandı. Ayrıca AİŞYTÖ toplam puanı ile TAÖ-26 toplam puanı arasında da pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlendi ($r=.897$) (p<0,05) (Tablo 2).

Tablo 2. Aile içi şiddete yönelik tutum ölçeği ve toronto aleksitimi ölçeği-26 toplam puanı ve alt boyut puan ortalamaları arasındaki ilişkinin incelenmesi, Gaziantep, 2024.

1. Şiddeti Olağanlaştırma AB	r	1								
2. Şiddeti Genelleştirme AB		,684**	1							
3. Şiddeti Nedenselleştirme AB		,137*	,054	1						
4. Şiddeti Saklama AB		,747**	,645**	,070	1					
5. AİŞYTÖ Toplam		,915**	,825**	,330**	,854**	1				
6. Duygu İletiminde Zorluk AB		,465**	,451**	,066	,315**	,458**	1			
7. Duyguların Kaçınma AB		,293**	,231**	,065	,222**	,285**	,214**	1		
8. Düşlem Yaşamda Kısırlık AB		,392**	,406**	,031	,300**	,385**	,671**	,238**	1	
9. TAÖ-26 Toplam		,506**	,484**	,043	,365**	,897**	,876**	,548**	,851**	1

AB: Alt Boyut, r: Pearson Korelasyon Katsayısı (çift yönlü), AİŞYTÖ: Aile İçi Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği, TAÖ-26: Toronto Aleksitimi Ölçeği-26, * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$ (2 kuyruklu, korelasyon testi sonuçlarına göre anlamlılık düzeyleridir)

Tartışma

Aile, bireyin temel güven duygusunu geliştirdiği, ilk sosyal etkileşimlerini deneyimlediği ve kişilik yapısının temellerinin atıldığı birincil sosyal yapı olarak kabul edilir (25). Ancak kimi durumlarda, bu güven ortamı sarsılarak özellikle kadınlar açısından şiddetin kaynağına dönüşebilmekte ve birey üzerinde fiziksel, duygusal ve psikolojik açıdan derin ve kalıcı zararlar bırakabilir (6, 8). Üniversite çağındaki genç kadınlar için ise bu durum, gelişimsel olarak en kırılgan döneme denk gelen bir evrede, hem bedenlerinde hem de ruhsal dünyalarında iz bırakan ciddi bir risk faktörü oluşturabilir (10, 13). Bu bağlamda, kadına yönelik şiddetin bireyin içsel dünyasında bıraktığı psikolojik izlerin anlaşılmasında aleksitimi dikkat çekici bir belirteçtir. Çünkü duyguları tanıma, ifade etme ve düzenleme süreçlerindeki yetersizlikle karakterize edilen aleksitimi, şiddet deneyimi yaşayan bireylerin duygusal travmalarla baş etmesini zorlaştırmakta; bu da psikolojik iyi oluşu ciddi biçimde tehdit etmektedir (17, 26). Bu gerçekler, çalışmanın çıkış noktasını oluşturdu. Mevcut literatür incelendiğinde, aile içi şiddete maruz kalma durumu ile bu şiddete yönelik tutumlar ve aleksitimi düzeyi arasındaki ilişkileri aynı anda ve bütüncül bir biçimde ele alan kapsamlı bir çalışmaya rastlanmadı. Bu yönüyle çalışma, üniversite eğitimi alan kadın öğrencilerin aile içi şiddete maruz kalma durumları ile şiddete yönelik tutumları ve aleksitimi düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlayan ve bu kapsamda literatüre öncülük eden ilk araştırma olma niteliği taşımaktadır.

Bu çalışmada, üniversite öğrenimi gören kadın öğrencilerin yarısının aile içi şiddete, %33,7'sinin ise fiziksel şiddete maruz kaldığı belirlendi. Bu bulgu, şiddetin en somut ve görünür boyutunun dahi oldukça yüksek düzeyde yaşandığını ortaya koymaktadır. Ayrıca fiziksel şiddetin bu denli yaygın olması, kadına yönelik şiddetin yalnızca bireysel bir sorun değil, toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri ve ataerkil değerlerle beslenen yapısal bir sorun olduğunun da göstergesidir. Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yürütülen "Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması"nda da benzer şekilde kadınların yaklaşık üçte birinin yaşamlarının herhangi bir döneminde fiziksel şiddete maruz kaldığı rapor edilmiştir (27). DSÖ de dünya genelinde her üç kadından birinin partneri ya da aile bireyleri tarafından fiziksel veya cinsel şiddete maruz bırakıldığını bildirmektedir (5). Literatürde bu bulguları destekleyen çalışmalar da bulunmaktadır. Çıtak ve arkadaşlarının (2023) üniversite öğrencilerinin kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlarını inceledikleri çalışmada kadın öğrencilerin %39,8'inin (28), Çemrek'in (2020) çalışmasında ise %29,5'inin (29) fiziksel şiddet deneyimlediği saptanmıştır. Bu doğrultuda, araştırmadan elde edilen sonuçların hem ulusal hem de uluslararası verilerle uyumlu olduğu ve literatürdeki mevcut bulgularla paralellik gösterdiği görülmektedir.

Bu çalışmada dikkat çeken önemli bulgulardan biri, şiddet uygulayıcısının çoğunlukla baba (%26) olmasıdır. Bu durum, aile içindeki ataerkil güç ilişkilerinin belirginliğine işaret

etmekte ve şiddetin yalnızca eşler arasında değil, ebeveyn-çocuk ilişkilerinde de yoğun olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır. Türkiye’de yapılan araştırmalar, aile içi şiddetin çoğunlukla erkek otoritesinin baskın olduğu aile yapılarında ortaya çıktığını ve bu durumun kuşaklararası aktarım riskini artırdığını göstermektedir (30,31). Nitekim, çocuklukta aile içi şiddete tanıklık eden bireylerin yetişkinlikte şiddeti normalleştirme, şiddet uygulama ya da şiddete maruz kalma olasılıklarının daha yüksek olduğu pek çok çalışmada gösterilmiştir (12, 32). Ayrıca Türkiye’de yapılan araştırmalarda da aile içi şiddetin fiziksel ya da psikolojik formlarıyla en sık babalar tarafından uygulandığı ve şiddetin çocukluk döneminden ergenlik ve yetişkinliğe kadar süren etkileriyle kronikleşebildiği de bildirilmiştir (33).

Bu çalışmada, kadın öğrencilerin %17,7’sinin 6–10 yıl gibi uzun bir süre boyunca şiddete maruz kaldığı belirlendi. Bu bulgu, şiddetin sürekliliği ve kalıcılığı açısından önemli bir gösterge olup, ulusal ve uluslararası literatür incelendiğinde, şiddetin sürekliliği konusunda benzer oranların ortaya çıkması, bu sorunun küresel bir sağlık ve sosyal sorun olduğunu göstermektedir (29, 34, 35).

Bu çalışmada kadın öğrencilerin %57,7’sinin aile içi şiddete tanıklık ettiği; bunların %32,3’ünün fiziksel şiddet, %26,7’sinin mağdurun annesi olduğu ve %22,7’sinin ise 6–10 yıl boyunca bu duruma maruz kaldığı belirlendi. Elde edilen bulgular, literatür ile paralellik göstermektedir. Çıtak ve arkadaşları (2023) kadın öğrencilerin %61’inin aile içi şiddete ve %44,1’inin fiziksel şiddete tanık olduğunu bildirmiştir (28). Benzer şekilde, Çemrek’in (2020) üniversite öğrencileriyle yürüttüğü çalışmada, katılımcıların %41’inin aile içi şiddete, %53,2’sinin fiziksel şiddete tanıklık ettiği ve %86,3’ünün mağdurun annesi olduğunu ifade ettiği belirlenmiştir (29). Uluslararası veriler incelendiğinde ise Türkiye’deki oranların belirgin biçimde daha yüksek olduğu dikkati çekmektedir. Sardinha ve arkadaşlarının (2022) Amerika Birleşik Devletleri’nde yürüttüğü çalışmada, üniversite öğrencilerinin yalnızca %15,3’ünün ebeveynleri

arasındaki şiddete tanık olduğu saptanmıştır (35). Kanada’da yapılan benzer bir çalışmada da kadın üniversite öğrencilerinin %16,5’inin aile içi şiddete tanıklık ettiği bildirilmiştir (36). Bu farklılığın, bireysel deneyimlerin ötesinde, Türkiye’deki ataerkil değerlerin sürekliliği, toplumsal cinsiyet rollerinin katılığı, şiddetin kimi zaman aile içi mesele olarak görülerek görünmez kılınması ve destek mekanizmalarının yetersizliği gibi yapısal ve kültürel etmenlerle ilişkili olması ile açıklanabilir.

Bu çalışmada, annesi ve babası ilköğretim mezunu olan, annesi ev hanımı ve babası işçi olarak çalışan kadın öğrencilerin AİŞYTÖ’nün ‘Şiddeti Olağanlaştırma’ ve ‘Şiddeti Genelleştirme’ alt boyutları ortalama puanı ile AİŞYTÖ toplam puanının yüksek olduğu tespit edildi. Bu bulgu, ailedeki eğitim ve mesleki statünün şiddet algısı üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle eğitim ve sosyo-ekonomik düzeyin düşük olduğu ailelerde şiddetin sorun çözme yöntemi olarak benimsenme olasılığının arttığı, bunun da bireylerde şiddeti normalleştiren ve genelleştiren tutumların gelişmesine zemin hazırladığı söylenebilir. Araştırmadan elde edilen sonuçlar, literatürdeki bulgularla da paralellik göstermektedir (28, 37). Benzer şekilde anne-babası sağ ve birlikte yaşayan öğrencilerde şiddeti olağanlaştırma ve genelleştirme eğilimi ile AİŞYTÖ toplam puanının daha yüksek bulunması dikkat çekicidir. Bu durum, aile birlikteliğinin her zaman koruyucu bir faktör olmadığını, aksine aile içinde süregelen şiddet döngüsünün genç bireylerin şiddeti meşru bir davranış olarak algılamasına zemin hazırlayabileceğini göstermektedir. Özellikle şiddete maruz kalan ve aile içi şiddete tanıklık eden kadın öğrencilerde şiddeti olağanlaştırma ve genelleştirme alt boyut puan ortalamalarında; fiziksel şiddet gören ve şiddet mağduru annesi olan kadın öğrencilerde ise şiddeti genelleştirme alt boyut ortalama puanının anlamlı düzeyde yüksek olması, sosyal öğrenme kuramı ile de açıklanabilir. Çocukluk ve ergenlik dönemlerinde şiddete tanıklık eden bireyler, bu davranışı iletişim ve problem çözme aracı olarak öğrenebilmekte ve ilerleyen yaşamlarında şiddeti olağan bir

durum olarak kabul edebilmektedir. Literatürde, Öztürk ve Bahadır Yılmaz'ın çalışmasında, aile içi şiddete maruz kalan ve aile içi şiddete tanıklık eden öğrencilerin şiddete daha meyilli olduğu ve bunu normalleştirdiği bildirilmiştir (37). Benzer şekilde Yılmaz ve arkadaşlarının çalışmasında da aile içi şiddete maruz kalan ve aile içi şiddete tanıklık eden öğrencilerin şiddet karşısında daha pasif kaldığı ve bunu genelledikleri bildirilmiştir (12).

Bu çalışmada, AİŞYTÖ'nün 'Şiddeti Saklama' alt boyutunda şiddete maruz kalan ve aile içi şiddete tanıklık eden kadın öğrencilerin puanlarının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlendi. Bu bulgu, şiddet deneyimi yaşayan bireylerin yaşadıkları olumsuzlukları dile getirme yerine gizlemeye eğilimli olduklarını ortaya koymaktadır. Aile içinde şiddete tanık olmak ya da doğrudan maruz kalmak, bireylerde utanç, suçluluk ve korku duygularını tetikleyebilmekte; bu da şiddetin görünmez hale gelmesine ve sorunların çözümünün ertelenmesine yol açabilmektedir. Literatürde de benzer şekilde, şiddete maruz kalan bireylerin sosyal çevre tarafından damgalanma kaygısı, aile bütünlüğünü koruma isteği ya da yeniden şiddete uğrama korkusu nedeniyle yaşadıklarını gizleme eğilimi gösterdikleri bildirilmiştir (13, 29).

Bu çalışmada, annesi ve babası ilköğretim mezunu olan, şiddete maruz kalan ve şiddete tanık olan kadın öğrencilerde, Toronto Aleksitimi Ölçeği-26'nın 'Duygu İletiminde Zorluk', 'Duygulardan Kaçınma' ve 'Düşlem Yaşamda Kısırlık' alt boyutlarının ortalama puanları ile ölçek toplam puanının anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu saptanmıştır. Bu bulgu, aile yapısı, ebeveynin eğitim durumu ve bireyin yaşadığı olumsuz deneyimlerin, duygusal farkındalık ve ifade becerileri üzerinde belirleyici rol oynadığını ve bireylerin psikososyal gelişimini etkileyen önemli faktörler arasında yer aldığını göstermektedir. Aile içi şiddetin, bireylerin düşlemsel yaşamı, duygusal farkındalık ve duygu ifade etme yetenekleri üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceğine dair literatürde benzer bulgular yer almaktadır. Brown ve arkadaşları (2016), çocukluk döneminde yaşanan duygusal istismar

ve aile içi şiddetin, bireylerin duygusal farkındalık düzeylerini olumsuz etkilediğini vurgulamıştır (38). Benzer biçimde, Craparo ve arkadaşları (2014) aile içi şiddetin, bireylerin duygusal gelişimini sınırlayabileceğini belirtmişlerdir (39). Ditzer ve arkadaşlarının (2023) çalışması ise, aile içi şiddete maruz kalma veya tanık olmanın, duygusal istismar, duygusal ihmal ve fiziksel ihmal boyutları üzerinden yetişkinlerde aleksitimi düzeylerini artıran güçlü belirleyiciler olduğunu ortaya koymuştur (40). Bu bulgular, çocuklukta yaşanan aile içi travmaların, bireylerin duygusal gelişim süreçlerini olumsuz etkileyerek aleksitimi düzeylerinde artışa yol açabileceğini göstermektedir. Elde edilen sonuçlar, çalışmamızın bulguları ile de tutarlılık göstermektedir ve aile içi şiddetin, üniversite öğrencilerinde duygusal işleme ve ifade becerileri üzerindeki etkisine dair kanıtları güçlendirmektedir.

Bu çalışmada AİŞYTÖ ile "Şiddeti Olağanlaştırma" alt boyutu arasında pozitif ve çok yüksek düzeyde bir ilişki belirlendi. Bu durum, şiddeti olağanlaştırma eğilimi arttıkça kadın öğrencilerin aile içi şiddete yönelik tutumlarının da giderek daha kabul edici, mazur görücü ve normalleştirici bir nitelik kazandığını ortaya koymaktadır. Literatürde yer alan veriler de bu bulguyu desteklemektedir. Kulakçı Altıntaş ve Ayaz'ın araştırmasında, şiddeti olağanlaştırma eğilimi yüksek olan kadınların şiddeti bir sorun ya da hak ihlali olarak görmekten ziyade, aile içi ilişkilerin ve toplumsal cinsiyet rollerinin doğal bir parçası olarak değerlendirme eğiliminde oldukları belirtilmiştir (43). Benzer biçimde, Bilik'in çalışmasında da şiddetin olağanlaştırılmasının, şiddete yönelik tutumların kabul edici ve meşrulaştırıcı yönde şekillenmesine katkıda bulunduğu bildirilmiştir (44). Bu sonuçlar, şiddeti olağanlaştırma eğiliminin kadına yönelik aile içi şiddete yönelik tutumların en güçlü belirleyicilerinden biri olduğunu göstermektedir.

Bu çalışmada, AİŞYTÖ ile 'Şiddeti Genelleştirme' ve 'Şiddeti Saklama' boyutları arasında pozitif ve güçlü bir ilişki bulunmuştur. Bu sonuç, bireylerin aile içi şiddeti daha yaygın ve kabul edilebilir bir davranış olarak algılamaları ile bu tür olayları gizleme ve dolaylı olarak da bildirmeme

eğilimleri arasında anlamlı bir bağlantı olduğunu göstermektedir. Literatürde de benzer bulgular yer almaktadır (37,45).

Bu çalışmada, Toronto Aleksitimi Ölçeği-26 ile ‘Duygu İletiminde Zorluk’ ($r = ,876$) ve ‘Düşlem Yaşamda Kısırlık’ ($r = ,851$) boyutları arasında pozitif ve yüksek düzeyde anlamlı ilişki saptandı. Bu sonuç, bireylerin duygusal farkındalık ve ifade etme süreçlerinin birbirini desteklediğini ve duygusal işlevsizliklerin genel aleksitimi düzeyini etkileyebileceğini göstermektedir. Literatürde, duygularını tanıma ve iletmede güçlük yaşayan bireylerin, hayal ve düşünce dünyalarında kısıtlılık deneyimleme eğiliminde oldukları ve bu durumun genel duygusal işlevsellik üzerinde etkili olduğu belirtilmektedir (17, 18).

Bu çalışmada, AİŞYTÖ toplam puanı ile TAÖ-26 toplam puanı arasında pozitif yönde ve yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki bulundu. Bu bulgu, aile içi şiddeti kabullenen veya olağanlaştıran kadın öğrencilerin genel olarak duygusal farkındalık ve ifade konusunda da belirgin güçlükler yaşadıklarını ortaya koymaktadır. Literatürde, hem şiddet mağdurlarında hem de şiddet uygulayan bireylerde aleksitimi düzeylerinin yüksek olduğuna dair bulgular mevcut olmakla birlikte (40-42, 45), doğrudan aile içi şiddete yönelik tutum ile aleksitimi arasındaki ilişkiyi üniversite öğrencileri örnekleminde inceleyen çalışmalara rastlanmamaktadır. Bu açıdan bakıldığında, bu çalışma, literatürde sınırlı biçimde ele alınan bir konuyu bütüncül bir biçimde değerlendirmesi bakımından özgün nitelik taşımakta ve aile içi şiddetle mücadelede yalnızca toplumsal normların değil, aynı zamanda bireylerin duygusal işleme kapasitelerinin de dikkate alınması gerektiğini göstermesi yönüyle alana önemli katkı sağlamaktadır.

Sonuç

Bu araştırma, üniversite öğrencisi kadınların aile içi şiddete maruz kalma ve tanıklık etme durumlarının yaygın olduğunu, bu deneyimlerin şiddete yönelik tutumları olumsuz etkilediğini ve aleksitimi düzeylerini artırdığını ortaya koymuştur. Bulgular, aile içi şiddetin yalnızca fiziksel

boyutuyla sınırlı kalmadığını; aynı zamanda bireylerin duygusal işlevsellik, duygu düzenleme becerileri ve şiddeti algılama biçimlerinde kalıcı etkiler yarattığını göstermektedir. Ayrıca, şiddete yönelik olumsuz tutumların ve yüksek aleksitimi düzeylerinin, bireylerin psikososyal uyumlarını zorlaştırdığı ve kuşaklar arası şiddet aktarım riskini artırdığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, kadın öğrencilere yönelik aile içi şiddet yalnızca bireysel değil, aynı zamanda toplumsal düzeyde müdahale edilmesi gereken önemli bir kadın sağlığı problemi.

Elde edilen bulgular, üniversitelerde aile içi şiddetle mücadele ve öğrencilerin psikososyal iyilik hâlini desteklemeye yönelik kapsamlı uygulamalara duyulan ihtiyacı açıkça ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda, düzenli tarama ve yönlendirme protokollerinin oluşturulması, güvenli başvuru hatlarının hayata geçirilmesi ve gizlilik esasına dayalı danışmanlık hizmetlerinin güçlendirilmesi kritik öneme sahiptir. Özellikle sağlık profesyonellerinin, başta hemşireler olmak üzere, öğrencilerin şiddet öykülerini doğru biçimde tanımlamaları, duygusal ihtiyaçlarını belirlemeleri ve şiddeti önleyici müdahalelerde etkin bir rol üstlenmeleri gerekmektedir. Bunun yanı sıra, aleksitimi düzeyi yüksek olan öğrencilerin duygu farkındalıklarını artırmaya ve duygu düzenleme becerilerini geliştirmeye yönelik psiko-eğitimsel programların üniversite ortamlarına entegre edilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu programların travma odaklı terapilerle desteklenmesi ve multidisipliner yaklaşımlarla uygulanması, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde şiddet döngüsünün kırılmasına katkı sağlayabilecek etkili bir strateji olarak değerlendirilmektedir. İleriye dönük araştırmalarda ise aleksitiminin, aile içi şiddet ile psikolojik esenlik arasındaki ilişkide aracı bir mekanizma olarak ele alınması ve müdahalelerin bu mekanizma üzerindeki etkilerinin incelenmesi, hem akademik literatür hem de uygulama alanı açısından yol gösterici olacaktır.

KAYNAKLAR

1. World Health Organization (WHO). *Violence against women, intimate partner and sexual violence against*

women. Publications of the World Health Organization; 2024.

2. WHO. Violence against women prevalence estimates, 2018: Global, regional and national prevalence estimates for intimate partner violence against women and global and regional prevalence estimates for non-partner sexual violence against women. Geneva: WHO; 2021.

3. Paksoy Erbaydar N, Akın A. Kadına yönelik şiddet. In: Güler Ç, Akın L, eds. Halk Sağlığı Temel Bilgiler. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi; 2015:362–367.

4. Sivashoğlu F, Erdal N. Ailede şiddet gören çalışan kadınların iş performansı. Avrasya Sos Ekonom Araş Derg. 2020;7(6):350–367. doi:10.5281/zenodo.4302977

5. WHO. Devastatingly pervasive: 1 in 3 women globally experience violence. Publications of the World Health Organization; 2021.

6. Palmén R, Francoli N, Genova A, Göksel A, Sales L, Sansonetti S. WAVE: Violence against women comparative report: Italy, Spain and Turkey. 2016.

7. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). İstatistiklerle Kadın, 2022. Ankara: TÜİK; 2023.

8. Avcı S, Güler S, Kütük B, Polat FN, Demir M. Üniversite öğrencilerinin kadına yönelik aile içi şiddet hakkında bilgi ve tutumlarının incelenmesi. Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergisi. 2021;1(52):63–83. doi:10.17498/kdeniz.1004797

9. Kahraman MS, Çokamay G. Aile içi şiddet ve çocuklar üzerindeki etkileri: Temel kavramlar, güvenlik planı hazırlama ve alternatif tedavi model örnekleri. Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar. 2016;8(4):321–336. doi:10.18863/pgy.253438

10. Akbulut-Kılıçoğlu N. Aile içi şiddetin çocuklar ve gençler üzerindeki etkileri. In: Akbulut-Kılıçoğlu N, ed. Multidisipliner Perspektiften Ruh Sağlığı Boyutuyla Çocukluk ve Gençlik. Ankara: Efe Akademik Yayıncılık; 2021:47–59.

11. Oram S, Fisher HL, Minnis H, Seedat S, Walby S, Hegarty K, Howard LM. The Lancet Psychiatry Commission on intimate partner violence and mental health. Lancet Psychiatry. 2022;9(6):487–524.

12. Yılmaz B, Avcı N, Hotun Şahin N. Üniversite öğrencilerinin kadına yönelik aile içi şiddete ilişkin görüşleri: Bir örnek olay çalışması. DEÜ Hemşirelik Fakültesi Elektron Derg. 2022;15(2):137–148. doi:10.46483/deuhfed.886857

13. Vural I, İnangil D, Körpe G. Üniversite öğrencilerinin şiddete ve aile içi şiddete yönelik tutumları ve ilişkili faktörler. Ordu Univ Hemşirelik Çalışmaları Derg.

2020;3(3):272–279. doi:10.38108/ouhcd.777785

14. Başgöl Ş, Doğan Özdemir NG, Karadeniz Benli C. Hemşirelik öğrencilerinin aile içi şiddet farkındalıklarının flört şiddetine etkisi. Sürekli Tıp Eğitimi Derg. 2023;32(1):27–36. doi:10.17942/sted.1181179

15. Arısoy A, Samav FD. Evaluation of awareness levels of family violence in accordance with some variables of adult individuals. Sos Politika Sos Hizmet Çalışmaları Derg. 2024;5(1):43–65. doi:10.61861/spshcd.1502485

16. Karukivi M, Saarijärvi S. Development of alexithymic personality features. World J Psychiatry. 2024;4(4):91–102. doi:10.5498/wjp.v4.i4.91

17. Veggi S, Benfante A, Tella M, Roveta F, Castelli L, Zara G. Intimate partner violence and alexithymia: Do emotions matter? Trauma Violence Abuse. 2024;25(3). doi:10.1177/15248380231217045

18. Ozusta Ö, Sevik AE. The relationship between intimate partner violence, childhood traumas, alexithymia and coping styles with stress. Ann Med Res. 2024;31(4):288–296. doi:10.5455/annalsmedres.2023.12.347

19. Semahegn A, Mengistie B. Domestic violence against women and associated factors in Ethiopia: Systematic review. Reprod Health. 2015;12(1):1–12. doi:10.1186/s12978-015-0006-1

20. ClinCalc. Sample size calculator. 2020. <https://clincalc.com/Stats/SampleSize.aspx>

21. Şahin N, Dişsiz M. Sağlık çalışanlarında aile içi şiddete yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. Uluslararası İnsan Bilimleri Derg. 2009;6(2):263–274.

22. Taylor GJ, Bagby RM, Ryan DP, Parker JD, Doody KF, Keefe P. Criterion validity of the Toronto Alexithymia Scale. Psychosom Med. 1988;50:500–509. doi:10.1159/000287912

23. Dereboy F. Aleksitimi: Bir gözden geçirme. Türk Psikiyatri Derg. 1990;1:157–165.

24. George D, Mallery M. SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 Update. 10th ed. Boston, MA: Pearson; 2010.

25. Özbolat A. Aile yapısı ve sosyal hareketlilik: Sosyo-ekonomik arkaplandan sosyal ağlara. J Acad Soc Sci Stud. 2024;5(6):359–370. doi:10.9761/jasss_293

26. Anuk D, Bahadır G. The association of experience of violence and somatization, depression, and alexithymia. Arch Womens Ment Health. 2018;21(1):93–103. doi:10.1007/s00737-017-0762-5

27. Türkiye Cumhuriyeti Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü & Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü. Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi

Şiddet Araştırması. Ankara: Hacettepe Üniversitesi; 2014.

28. Çıtak G, Kartal B, Çaylak Altun E. Üniversite

öğrencilerinin kadına şiddete yönelik tutumları ve ilişkili faktörler. *MEYAD Akademi*. 2023;4(2):95–110. doi:10.59007/meyadakademi.1294751

29. Çemrek F. Üniversite öğrencilerinin kadına karşı şiddet konusundaki tutum ve davranışlarının incelenmesi. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*. 2020;5(2):283–296. doi:10.35232/estudamhsd.631926

30. Van Leer Foundation. Türkiye’de 0–8 Yaş Arası Çocuğa Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması. 2017.

31. Aslan M, Demirci Ç. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve aile içi şiddet etkileşimi: Üniversite öğrencileri üzerine nitel bir araştırma. *Bus Manag Stud Int J*. 2019;7(5):3027–3046. doi:10.15295/bmij.v7i5.1382

32. Straus MA, Gelles RJ, Steinmetz SK. *Behind Closed Doors: Violence in the American Family*. 1st ed. New York, NY: Routledge; 2017.

33. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). Çocuğa yönelik şiddetin önlenmesi teknik destek projesi: Okulda şiddet üzerine literatür taraması. Ankara: MEB; 2015.

34. Chilanga E, Collin-Vezina D, Khan MN, Riley L. Prevalence and determinants of intimate partner violence against mothers of children under-five years in Central Malawi. *BMC Public Health*. 2020;20(1):1848. doi:10.1186/s12889-020-09910-z

35. Sardinha L, Maheu-Giroux M, Stöckl H, Meyer SR, García-Moreno C. Global, regional, and national prevalence estimates of physical or sexual, or both, intimate partner violence against women in 2018. *Lancet*. 2022;399(10327):803–813. doi:10.1016/S0140-6736(21)02664-7

36. Whitten T, Tzoumakis S, Green MJ, Dean K. Global prevalence of childhood exposure to physical violence within domestic and family relationships: A systematic review and meta-analysis. *Trauma Violence Abuse*. 2024;25(2):1411–1430. doi:10.1177/15248380231179133

37. Öztürk AK, Bahadır Yılmaz E. Öğrencilerin aile içi şiddet farkındalıkları ile kadına yönelik şiddet tutumları arasındaki ilişki. *Doğu Karadeniz Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2025;4(1):1–18. doi:10.59312/ebshhealth.1505443

38. Brown RC, Fite PJ, Stone MD, Heller SS. Associations between emotional abuse and neglect and dimensions of alexithymia. *Child Abuse Negl*. 2016;62:1–11. doi:10.1016/j.chiabu.2016.10.004

39. Craparo G, Gori A, Petrucci I, Cannella V, Simonelli C. Intimate partner violence: relationships between alexithymia, depression, attachment styles, and coping strategies. *J Sex Med*. 2014;11(6):1484–1494. doi:10.1111/jsm.12505

40. Ditzer J, Wong EY, Modi RN, Behnke M, Gross JJ, Talmon A. Child maltreatment and alexithymia: A meta-analytic review. *Psychol Bull*. 2023;149(6):545–565.

41. Leshem R, van Lieshout PHHM, Ben-David S, Ben-David BM. Does emotion matter? The role of alexithymia in violent recidivism: A systematic literature review. *Crim Behav Ment Health*. 2019;29(2):94–110. doi:10.1002/cbm.2110

42. Mannarini S, Taccini F, Rossi AA. Women and violence: Alexithymia, relational competence and satisfaction with life. *Behav Sci*. 2021;11(11):147. doi:10.3390/bs11110147

43. Kulakçı Altıntaş H, Ayaz S. Kadına yönelik şiddetin belirleyicileri: toplumsal cinsiyet rolleri ve diğer faktörler. *Health Acad Kastamonu*. 2023;8(3):487–496. doi:10.25279/sak.1128870

44. Bilik MB. Toplumsal cinsiyet rolleri ve kadına yönelik şiddet konusunda lise öğrencilerinin tutumları. *Vankulu Sos Araş Derg*. 2019;4:143–160.

45. Kaya F, Aktaş B, Bostancı Daştan N. Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin ailede kadına yönelik şiddete ilişkin tutumları. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*. 2019;14(20):1448–1474. doi:10.26466/opus.611843